

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-173

13.3.2023

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Konstruksjonsfeil på støttemur- plutselig – håndverkerfeil?

Sikredes nabo oppdaget at støttemur på den forsikrede eiendommen hadde begynt å helle utover, samtidig som en stor steinblokk nedenfor muren på naboens eiendom hadde beveget seg ca. 15 cm. Sikrede orienterte om at dette skjedde i løpet av to dager våren 2022. Sikrede orienterte videre om at han oppfattet at muren stod i fare for å rase ut. Entreprenøren som ble satt til arbeidet, gravde bort masser bak muren og avdekket at sålen i bunnen av muren var feilkonstruert. Sålen hadde ifølge entreprenøren blitt bygget med bredde på 70 cm, i stedet for nødvendige 150 cm. Denne feilen skal ha ført til at muren helte utover. Sikrede krevde erstatning for utbedring av muren og anførte at forsikringen omfattet skade som følge av konstruksjonsfeil, og at muren var omfattet av denne dekningen. Sikrede anførte videre at han tidligere hadde hatt en telefonsamtale med foretaket som bekreftet at vilkårene omfattet håndverkerfeil på støttemuren. Foretaket avslo kravet og anførte at dekningen for følgeskader etter håndverkerfeil kun gjaldt bygning. Foretaket viste videre til at en frittstående mur var del av et hageanlegg og ikke bygning. Nemnda kom til at skaden ikke var dekningsmessig da dekningen for følgeskader ikke gjaldt for hageanlegg. Nemnda kom videre til at telefonsamtalen sikrede hadde vist til, og som fant sted før tegning, ikke kunne anses som tilsagn om erstatning for den aktuelle skaden.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 500 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på støttemur.

Sikredes forsikring har følgende vilkår:

Bygning

Hva er forsikret

(...)

- Bygning som angitt i forsikringsbeviset, med fastmontert utstyr.

(...)

-Hageanlegg, inkludert utvendig badekilde/- basseng

(...)

Hvilke skader?

Dekkes:

Plutselig og uforutsett skade ved:

- Andre plutselige og uforutsette skader

Dekkes ikke

Plutselig og uforutsett skade dekker ikke:

(...)

- Skader som skyldes tele setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering. Se avsnitt for håndverks- /entreprenørfeil.

- Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje eller skader som følge av dette. Se avsnitt for håndverks- /entreprenørfeil

- (...)
- Håndverks- entreprenørfeil – andre bygningsskader
 - Følgeskader på bygning som følge av materialfeil, konstruksjonsfeil, prosjekteringsfeil eller uriktig montasje utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør
 - Følgeskaden må ha oppstått i forsikringstiden og blitt konstatert innen 10 år fra arbeidet ble utført.
- Dekkes ikke
- Håndverks- entreprenørfeil – andre bygningsskader, dekker ikke:
 - Utbedring av selve feilen, mangelen
 - Tilkostkostnader for utbedring av selve feilen/mangelen, utover det som er nødvendig for utbedring av følgeskadene.

En støttemur på sikredes tomt ble skadet. Sikrede kontaktet 12.8.22 foretaket med følgende forklaring:

Den aktuelle muren er ca. 13 meter lang, og skal ha blitt ferdigstilt i midten av august 2012.

Vi er opplyst om at en nabo (...) våren 2022 oppdaget at den aktuelle muren plutselig – over et tidsrom på ca. to dager – hadde begynt å helle utover, samtidig som en stor steinblokk nedenfor muren på naboens eiendom hadde beveget seg. [sikrede] oppfattet at muren stod i fare for å rase ut fikk da igangsatt arbeider for å vurdere murens tilstand.

Entreprenøren som ble satt til arbeidet gravde bort masser bak muren, og avdekket at sålen i bunnen av muren var feilkonstruert av opprinnelig utførende entreprenør. Sålen skal ha blitt bygget med bredde på 70 cm, i stedet for nødvendigvis 150 cm. Denne feilen skal ha ført til at muren helte utover.

Da det er oppført et svømmebasseng på toppen/innenfor muren, ble det ansett nødvendig å utbedre muren umiddelbart, for å forhindre videre utrasing og potensielt store følgeskader på eiendommen og naboeiendommer.

Vår klient anslår at de totale kostnadene for disse arbeidene har vært ca. kr 500 000.

Det fremgikk videre at:

Vi tolker deres forsikringsvilkår dithen at følgeskader av entreprenørfeil på dekningsmessige objekter er dekket, og vurderer at utbedring av følgeskaden for å forhindre ytterligere skade er dekningsmessig. Følgeskaden oppstod i forsikringstiden, og ble konstatert innen 10 år fra arbeidet ble ferdigstilt.

Foretaket avslo kravet og viste til at dekning for følgeskader etter håndverkerfeil kun gjaldt for skader på bygning. En frittstående mur var del av et hageanlegg og derfor ikke omfattet av denne dekningen. Foretaket viste også til at skaden kunne ha andre årsaker – som tele, setninger eller fundamentering som var unntatt etter vilkårene. Foretaket viste også til unntak for forebyggende tiltak.

Sikrede klagde på avslaget den 30.9.22 og anførte at sikrede fikk tilsendt vilkår fra foretaket i forbindelse med sak om dekningsgaranti mot Fremtind Forsikring da en annen mur på eiendommen raste ut i 2018. Sikrede viste til at vilkårene som foretaket hadde på dette tidspunktet dekket andre bygningsskader ved både håndverkerfeil inntil kr 100 000 og følgeskader av dette. Forsikringsvilkårene var klare på at hageanlegg, herunder mur i hagen var omfattet av bygningsforsikringen og derunder "andre bygningsskader". Sikrede viste også til at han etter dette tegnet forsikring hos foretaket. Sikrede ville ikke byttet forsikringsforetak om han hadde visst at dekningene skulle bli endret. Sikrede mente uansett at hans forsikringsavtale på skadetidspunktet dekket skaden på muren. Hageanlegg var tatt inn som en del av overskriften "bygning", og måtte derfor omfattes av begrepet. Begrepet bygning kunne ikke tolkes slik at det kun omfattet boligen, og uklarheter i vilkåret måtte tolkes til fordel for forbruker.

Sikrede opplyste i samme brev at skade på en annen mur på samme eiendom ble dekket av Fremtind etter behandling i Finansklagenemnda Skade, jf. FinKN 2020-279.

Foretaket opprettholdt avslaget den 14.10.22 og viste til at vilkårene ble endret etter at sikrede tegnet forsikring i foretaket, og at informasjon om endring ble sendt i forbindelse med hovedforfall. Det orienterte videre om at foretaket tidligere dekket utbedring av feil inntil kr 100 000, men at dette allikevel kun gjaldt bygning. Hageanlegg hadde ifølge foretaket ikke vært omfattet av denne dekningen verken før eller etter vilkårsendringen.

Angående foretakets vilkår la sikrede ved e-post datert 21.12.18 der foretaket hadde skrevet følgende:

Viser til samtale på telefon. Ut ifra vilkår dekker feil/ mangel inntil 100 000 kr.

Videre hadde foretaket klippet inn utdrag fra vilkårets dekning for håndverks- og entreprenørskader.

Samme dag sendte sikrede denne e-posten til flere adressater, herunder Fremtind:

Ettersom du sa Gjensidige ikke ville dekket en slik skade som muren min, og jeg tar opp samtaler jfr hodeskaden da jeg fort glemmer ting ble jeg svært overrasket da jeg ringte Gjensidige i dag som bekreftet at de hadde dekket skaden. Nedenfor følger Mail fra Gjensidige med vilkår som bekrefter at de dekker skaden, og ergo må dere dekke den. Jeg forventer et snarlig svar på at dere dekker dette.

Sikrede har videre lagt frem en uttalelse fra naboen, datert 30.1.23:

Mellom [sikrede] og min eiendom (...) har [sikrede] satt opp en støttemur. Muren er godt synlig fra min eiendom, og jeg følger alltid nøye med om den har skader eller sprekker.

Vinteren 2022 brukte jeg, som vanlig, mitt syrom i husets 2. etasje. Der har jeg fri sikt utover min hage og [sikredes] mur. Plutselig en morgen, så jeg at muren hadde tydelige sprekker. Jeg gikk ganske raskt ut for å se, og fikk se at øvre del var sprukket opp, mens den nedre delen lente seg utover mot min eiendom. Jeg tok bilder som jeg sendte i en sms til [sikrede]. (Bilde av sms ligger vedlagt)

[sikrede] reagerte heldigvis raskt, og han fikk fagpersoner til å inspisere og sikre muren allerede noen dager etter.

Jeg vet jo selvfølgelig ikke hva som er grunnen til at denne muren plutselig slo sprekker. Men da våren kom, så jeg til min store forskrekkelse at en kampesteinen i min egen hage, ikke langt fra muren, hadde flyttet seg. Jeg ble mildt sagt sjokkert over hvor mye den hadde beveget seg bare på en vinter. Jeg antar at det er en ca 15 cms grop bak steinen nå. For ordens skyld, den har ikke beveget seg i det hele tatt i de 23 årene jeg har bebodd eiendommen. Det var, selvfølgelig, ikke lett å dokumentere forflytningen i dag, hvor bakken er frossen, og gropa som oppstod bak steinen, er fylt med is, men et bilde ligger vedlagt (samt et bilde som viser steinens størrelse). Dersom dette på noen måte kan belyse [sikredes] sak om at hans mur plutselig slo sprekker, så kan steinens forflytning når som helst besiktiges i min hage. Jeg vil sette pris på om vi gjør en avtale på forhånd, (...)

Samme dag skrev entreprenøren R. også en uttalelse:

Viser til tidligere skriv der det ble bekreftet at mur var på vei ned som følge av konstruksjonsfeil, fordi denne muren ble bygget av samme selskap som bygde en annen mur på eiendommen som raste ut. Har [sikrede] ved flere anledninger bedt oss å sjekke at muren var i orden, dvs ingen sprekker i muren eller lignende og at muren stod rett. På spørsmål far [sikrede] bekrefter vi med dette at vi sjekket muren senest i begynnelsen av Februar 2022. Muren stod da helt rett og det var ingen sprekker eller skader i muren. [Sikrede] ringte oss igjen i Mars da nabo hadde påpekt at muren plutselig hadde begynt å helle utover. Vi sjekket så muren igjen i Mars, og muren hadde plutselig begynt å helle utover i så stor grad at den med sikkerhet ville rase ut i likhet med forrige mur. [Sikrede] ba oss da starte arbeidet med å forhindre at også denne muren skulle rase ut i likhet med den forrige. Denne muren ville garantert rase ut da den så plutselig begynte å helle dramatisk utover.

Sikrede krevde at Finansklagenemnda skade skulle ta stilling til kravet den 1.2.23. Sikrede viste blant annet til at det ikke var krav til plutselig skade når det gjaldt dekning for håndverkerfeil, samt at skaden uansett måtte ansees ha oppstått plutselig og uforutsett. Sikrede anførte videre at hageanlegg i vilkårene måtte betraktes som "bygning".

Sikrede krever erstatning for følgeskader etter utrasing av støttemur og anfører at muren omfattes av kategorien "bygning" i forsikringsavtalen. Foretaket har ført opp "hageanlegg" i tredje strekpunkt under overskriften "bygning" i avtalen, og under underpunktet "Hvilke skader?" heter det at følgeskader av håndverks- og entreprenørfeil på "bygning" dekkes. Underpunktet "Hvilke skader?" må forstås slik at det gir en anvisning på hvilke typer skader på de forsikrede delene av eiendommen under samlebetegnelsen "bygning", som dekkes. Det er ikke grunnlag for å innskrenke tolkningen av "bygning" når man ser på sammenhengen i vilkåret. Sikrede viser også til at det ved tvil om tolkningen av standardavtaler, jf. Avtaleloven (avt.) § 37 nr. 3, skal vilkåret tolkes til fordel for forbrukeren.

Sikrede anfører også å ha hatt en telefonsamtale med foretaket som bekrefter at vilkårene omfatter håndverkerfeil på støttemuren.

Sikrede anfører videre at utbedring av muren er utbedring av følgeskade og viser til at det var hellingen på muren som på sikt ville medført fullstendig utrasing. Dette er en følgeskade av den konkrete håndverkerfeilen, jf. FinKN 2018-83 "*[s]elve utrasingen av muren er da en følgeskade av feil gjort av BME ved bygging av muren.*"

Sikrede bestrider at det er et krav om at skade som skyldes håndverkerfeil skal ha oppstått plutselig, men skaden har uansett oppstått plutselig.

Finansforetaket avviser ansvar og bestrider at skaden har oppstått plutselig og uforutsett slik vilkårene forutsetter.

Foretaket anfører også at dekningen for håndverks- og entreprenørfeil gjelder følgeskader på bygning og derfor ikke omfatter hageanlegg. Foretaket viser også til at unntakene i dekningen kommer til anvendelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på erstatning for utbedring av støttemur.

Sikrede anfører at skaden er dekket som følgeskade av håndverkerfeil etter følgende vilkår:

- Håndverks- entreprenørfeil – andre bygningsskader
- Følgeskader på bygning som følge av materialfeil, konstruksjonsfeil, prosjekteringsfeil eller uriktig montasje utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør
- Følgeskaden må ha oppstått i forsikringstiden og blitt konstatert innen 10 år fra arbeidet ble utført.

Dekningen for håndverkerfeil gjelder "andre bygningsskader". Sikredes bygningsforsikring omfatter bl.a.:

- Bygning som angitt i forsikringsbeviset, med fastmontert utstyr.
- (...)
- Hageanlegg, inkludert utvendig badekilde/- basseng

Uttrykket "bygning" betyr et byggverk med gulv, vegger og tak som har som funksjon å gi beskyttelse for de som oppholder seg der eller for det som oppbevares der. Skaden gjelder en forstøtningsmur. Dette er ikke en bygning, men er omfattet av forsikringen som en del av "hageanlegg". Dekningen for følgeskader gjelder ikke for hageanlegget.

Sikrede viser til at både "Bygning" og "Hageanlegg" står under overskriften "Bygning" i vilkårene. Nemnda forstår overskriften "Bygning" til å referere til at det her dreier seg om en bygningsforsikring. I tabellen under er det en underoverskrift "Hva er forsikret", hvor neste kolonne angir "Bygning" i ett strekpunkt og "Hageanlegg" i et annet strekpunkt. Andre strekpunkt dekket under bygningsforsikringen er "Utvendige ledninger" og "Fast brygge". Det fremkommer

klart at dette er forskjellige typer av byggverk/installasjoner som er dekket under bygningsforsikringen og ikke forskjellige byggverk som skal regnes som en "bygning".

Sikrede anfører at en slik tolkning av vilkåret er urimelig fordi den vil uthule forsikringsdekningen. Foretaket står fritt til å definere forsikringens objektive dekningsfelt. En forsikring vil alltid ha begrensninger som reflekteres i den premien som betales. En begrenset dekning for hageanlegg kan ikke regnes som urimelig.

Sikrede anfører at mailkorrespondanse med foretaket i 2018 og opptak av telefonsamtale med foretaket har betydning for innholdet i avtalen og innebærer erkjennelse av ansvar for den aktuelle skaden.

Det er fremlagt e-post fra desember 2018 der foretaket har vedlagt deler av vilkåret som gjaldt håndverker- og entreprenørfeil, og det ble bekreftet at vilkåret så slik ut på dette tidspunktet. Dette kan ikke forstås som inngåelse av en avtale eller tilsagn om erstatning i skadesak.

Sikrede har videre fremlagt et videoopptak av telefonsamtale mellom sikrede og en representant fra foretaket. Videoopptaket viser en mobiltelefon med datoen 8.1.19 og klokkeslett 20.25. Opptaket startet tolv minutter inn i samtalen og varte litt over et minutt. Dette er et bruddstykke av en lengre samtale der innholdet for øvrig er ukjent og partene ikke er identifisert. Nemnda mener derfor videoen ikke kan tillegges vesentlig bevisverdi. Samtalen i opptaket dreide seg om foretaket ville dekket håndverkerfeil på støttemur som hadde ramlet ut i datid – antatt 8.1.19. Det ble bekreftet at håndverkerfeil var dekket med inntil kr 100 000, dersom årsaken kunne bekreftes av sakkyndig. Denne informasjonen svarer til e-posten fra desember 2018. Opptaket angir ikke om muren var frittstående eller del av bygning, og samtalen gir uansett ikke noe tilsagn om erstatning i denne saken hvor skaden etter sikredes opplysninger oppstod i 2022.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).